

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

25 юни 2020 година *

„Обжалване — Персонал на Сателитния център на Европейския съюз (SATCEN) — Договорно нает служител на SATCEN — Оплаквания за психически тормоз — Административно разследване — Искане за съдействие — Временно отстраняване от длъжност на служителя — Дисциплинарно производство — Освобождаване от длъжност на служителя — Комисия по жалбите на SATCEN — Предоставяне на изключителна компетентност за разглеждане на споровете на персонала на SATCEN — Жалба за отмяна — Член 263, първа и пета алинея ДФЕС — Иск за обезщетение — Член 268 ДФЕС — Компетентност на съда на Съюза — Допустимост — Обжалваеми актове — Договорен характер на спора — Членове 272 ДФЕС и 274 ДФЕС — Ефективна съдебна защита — Член 24, параграф 1, втора алинея, последно изречение ДЕС — Член 275, първа алинея ДФЕС — Принцип на равно третиране — Задължение за мотивиране на Общия съд — Изопачаване на фактите и доказателствата — Право на защита — Принцип на добра администрация“

По дело C-14/19 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 10 януари 2019 г.,

Сателитен център на Европейския съюз (SATCEN), за който се явява A. Guillerme, avocate,

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

KE, за която се явяват N. Macaulay, barrister, както и A. Kunst, Rechtsanwältin,

жалбоподател в първоинстанционното производство,

Съвет на Европейския съюз, за който се явяват M. Bauer и A. Vitro, в качеството на представители,

встъпила страна в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: Ал. Арабаджиев (докладчик), председател на състава, P. G. Xuereb и T. von Danwitz, съдии,

генерален адвокат: M. Bobek,

секретар: M. Longar, администратор,

* Език на производството: английски.

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 4 декември 2019 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 19 март 2020 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С жалбата си Сателитният център на Европейския съюз (SATCEN) иска да се отмени решението на Общия съд на Европейския съюз от 25 октомври 2018 г., KF/SATCEN (T-286/15, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2018:718), с което той частично уважава подадената от KF жалба, доколкото, от една страна, отменя две решения на директора на SATCEN, съответно за временното отстраняване на KF от длъжност и за освобождаването на KF от длъжност, както и решението на комисията по жалбите на SATCEN, постановено по същия спор, и от друга страна, осъжда SATCEN да изплати на заинтересованата сума от 10 000 EUR за поправяне на претърпените от нея неимуществени вреди.

Правна уредба

- 2 На 27 юни 1991 г. Съветът на министрите от Западноевропейския съюз (наричан по-нататък „ЗЕС“) приема решение за създаване на оперативен център за сателитни данни въз основа на решението си от 10 декември 1990 г. относно космическото сътрудничество в рамките на ЗЕС.
- 3 С декларацията си от 13 ноември 2000 г. от Марсилия (Франция) Съветът на министрите от ЗЕС отбелязва принципното съгласие на Съвета на Европейския съюз от 10 ноември същата година за създаване, под формата на агенция на Европейския съюз, на сателитен център, който включва съответните части от сателитния център, установен в рамките на ЗЕС.
- 4 Със Съвместно действие 2001/555/ОВППС на Съвета от 20 юли 2001 година за създаването на Сателитен център на Европейския съюз (ОВ L 200, 2001 г., стр. 5; Специално издание на български език, 2007 г., глава 18, том 1, стр. 151) е създаден SATCEN, който започва да функционира от 1 януари 2002 г.

Решение 2014/401/ОВППС

- 5 Решение 2014/401/ОВППС на Съвета от 26 юни 2014 година относно Сателитния център на Европейския съюз и за отмяна на Съвместно действие 2001/555 (ОВ L 188, 2014 г., стр. 73) предвижда в член 2, параграфи 1 и 3, че основните задачи на SATCEN се състоят в това да подпомага вземането на решения и действията от страна на Съюза в областта на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС), и в частност на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО), включително мисиите и операциите на Съюза за управление на кризи, посредством предоставянето по искане на Съвета или на Върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност на продукти и услуги, получени в резултат на експлоатацията на съответните космически активи и съпътстващите ги данни, включително сателитни и въздушни изображения, и свързаните с тях услуги.
- 6 Съгласно член 7, параграф 3 от Решение 2014/401 директорът на SATCEN е законен представител на този орган. По силата на член 7, параграф 4 и параграф 6, втора алинея, буква д) от това решение директорът отговаря, от една страна, за назначаването на останалия персонал на SATCEN, а от друга страна, за всички въпроси, отнасящи се до персонала.

7 Член 8 от Решение 2014/401 предвижда:

„1. Персоналът на SATCEN, включително директорът, се състои от договорно наети служители, набрани на възможно най-широка основа измежду гражданите на държавите членки, и от командировани експерти.

2. Договорно наетият персонал се назначава от директора въз основа на личните качества и чрез честна и прозрачна конкурсна процедура.

[...]

5. По предложение на директора управителният съвет изготвя правилник на персонала на SATCEN, който се приема от Съвета.

[...]“.

Правилникът за персонала на SATCEN

8 С Решение 2009/747/ОВППС от 14 септември 2009 година относно Правилника за персонала на Сателитния център на Европейския съюз (ОВ L 276, 2009 г., стр. 1) Съветът приема Правилника за персонала на Сателитния център (наричан по-нататък „Правилникът за персонала на SATCEN“), член 2 от който е озаглавен „Разпоредби, приложими за всички служители“ и гласи в параграф 1:

„Служителите действат под ръководството на директора и отговарят пред него за изпълнението на задачите си, които те се задължават да изпълняват възможно най-старателно и най-съвестно“.

9 Според член 27 от Правилника за персонала на SATCEN:

„1. В случай че член на персонала или бивш такъв не спазва задълженията си съгласно настоящия правилник за персонала, умишлено или поради проявена от него небрежност, той подлежи на дисциплинарна мярка.

2. Ако директорът получи доказателство за нарушение по смисъла на параграф 1, той може да разпорежи административно разследване, за да се провери дали е осъществено такова нарушение.

3. Дисциплинарните правила, процедури и мерки, както и правилата за административните разследвания, са установени в приложение IX“.

10 Член 28 от Правилника за персонала на SATCEN, озаглавен „Обжалване“, е включен в глава VIII от правилника за персонала, озаглавена „Обжалване и комисия по жалбите“. Този член предвижда следното:

„1. Всяко лице, спрямо което се прилага настоящият правилник за персонала, може да подаде искане директорът да вземе решение по засягащ го въпрос в рамките на настоящия правилник за персонала. Директорът уведомява съответното лице за мотивираното си решение в срок от два месеца от датата, на която е подадено искането. Ако до края на този срок не е получен отговор на искането, това се приема за мълчалив отказ, който може да бъде обжалван в съответствие със следващите параграфи.

2. Всяко лице, спрямо което се прилага настоящият правилник за персонала, може да подаде пред директора жалба срещу акт, който го засяга неблагоприятно, независимо дали директорът е взел решение за приемане на предписана от настоящия правилник за персонала мярка или не. Жалбата следва да бъде подадена в срок от три месеца. [...]

[...]

5. Когато са изчерпани най-преките възможности за вътрешно административно обжалване, членовете на персонала могат да потърсят уреждане на спора от комисията по жалбите към [SATCEN].

Съставът, функционирането и специфичните процедури на този орган са поместени в приложение X.

6. Решенията на комисията по жалбите са задължителни за двете страни. Страните не могат да обжалват решението. Комисията по жалбите може:

- a) да анулира или да потвърди оспорваното решение;
- b) да разпорежи [SATCEN] по изключение да компенсира евентуални материални щети, понесени от члена на персонала, считано от деня, в който анулираното решение е породило действие.
- в) също така да реши [SATCEN] да възстанови, в определения от комисията по жалбите размер, оправданите разноски на ищеца, както и транспортните и дневните разноски на изслушаните свидетели. Тези разноски се изчисляват на базата на член 18 и приложение VII от настоящия правилник за персонала“.

11 Член 1, параграф 1 от приложение IX към Правилника за персонала на SATCEN гласи:

„Когато при вътрешно разследване се разкрие вероятност от лично участие на член на персонала или бивш такъв, то това лице своевременно бива уведомено, при условие че това не би попречило на разследването. Във всеки случай в заключенията, изготвени при приключване на разследването, съответният член на персонала не може да бъде посочван поименно, без да му е била дадена възможност да даде обяснения по отнасящите се до него факти. Обясненията на този член на персонала се посочват в заключенията“.

12 В член 2 от приложение IX към Правилника за персонала се уточнява:

„Въз основа на доклада от разследването, след като съответният член на персонала е бил уведомен за всички събрани доказателства и след като е бил изслушан, директорът може:

[...]

- в) в случай на неизпълнение на задълженията по смисъла на член 27 от правилника за персонала:
 - i) да реши да образува дисциплинарното производство по раздел 4 от настоящото приложение, или
 - ii) да реши да образува дисциплинарно производство пред дисциплинарната комисия“.

13 Точка 1 от приложение X към посочения правилник за персонала гласи:

„Комисията по жалбите е компетентна да урежда споровете, възникнали поради нарушение на настоящия правилник на персонала или на договорите, предвидени в член 7 от Правилника за персонала. За тази цел тя е компетентна да разглежда жалбите, подадени от действащи или бивши членове на персонала или от техни наследници и/или представители, срещу решение на директора“.

14 Точка 4, буква б) от приложение X към същия правилник за персонала предвижда, че „[ж]албоподателят [пред комисията по жалбите] разполага със срок от 20 дни след уведомлението за обжалваното решение [...], в който да подаде писмено искане за отмяна или изменение на това решение от комисията по жалбите“, както и че „[и]скането се отправя до ръководителя на отдел „Администрация и персонал“ [на SATCEN], който изпраща уведомление за получаването му и дава ход на процедурата за свикване на комисията по жалбите“.

15 Според точка 2, букви а), б), г) и е) от приложение X към Правилника за персонала на SATCEN комисията по жалбите е съставена от председател и двама членове, назначени от борда на SATCEN за период от две години извън персонала на SATCEN, които са напълно независими при изпълнението на задълженията си, като възнаграждението на председателя и членовете на комисията по жалбите се определя от борда на SATCEN.

Обстоятелства, предхождащи спора

16 Обстоятелствата по спора са изложени в точки 17—46 от обжалваното съдебно решение. За нуждите на настоящото производство те могат да бъдат обобщени по следния начин.

17 KF е наета на работа в SATCEN като договорно нает служител, считано от 1 август 2009 г., за да заема поста на ръководител на административния му отдел.

18 В рамките на годишното оценяване за 2010 г. и 2011 г. заместник-директорът на SATCEN отбелязва нарушен баланс в междуличностните взаимоотношения в рамките на този административен отдел, поради което на KF е дадена най-ниската оценка за 2010 г. Оценките както за 2010 г., така и за 2011 г. са оспорени от KF, като тя е могла да изрази становището си.

19 С вътрешен меморандум от 17 октомври 2012 г. в рамките на годишното оценяване за съответната година директорът на SATCEN възлага на заместник-директора да събере информация от персонала относно атмосферата и междуличностните отношения в рамките на SATCEN. В този вътрешен меморандум директорът на SATCEN посочва, че особено внимание трябва да се обърне на положението на служители с управленски функции, и по-специално на ръководителите на отдели, евентуално като се идентифицират потенциални случаи на психологически натиск или тормоз в екипите на тези служители.

20 На 14 ноември 2012 г. дванадесет служители подават оплакване до директора на SATCEN и до заместник-директора му, в което подчертават „трудното положение, пред което [са били] изправени повече от три години, което им е пречело да вършат нормално работата [си]“, и уточняват, че „това положение „е резултат от поведението и действията на ръководител[ката] на административния отдел, [KF]“.

21 Вследствие на вътрешен меморандум от 17 октомври 2012 г., в началото на 2013 г. заместник-директорът на SATCEN изпраща на 40 служители на SATCEN от няколко отдела въпросник, съдържащ въпроси с няколко възможни отговора, като ги моли да оценят междуличностните отношения със съответните им ръководители на отдел. С вътрешен меморандум от 7 март 2013 г. заместник-директорът на SATCEN уведомява директора на

SATCEN, че от отговорите на този въпросник „става ясно, че в междуличностните отношения с ръководител[ката] на административния отдел [KF] има реален проблем, предвид общо отрицателните отговори на служителите в административния отдел“.

- 22 На следващия ден с вътрешен меморандум директорът на SATCEN иска от заместник-директора на SATCEN да проведе по отношение на KF административно разследване на основание член 27 от Правилника за персонала на SATCEN.
- 23 Административното разследване се състои в изпращането на 12 юни 2013 г. на въпросник с няколко възможни отговора на 24 служители на SATCEN, за да се провери дали са били изправени пред някои форми на поведение на KF и дали е трябвало да търпят някакви последици от такова поведение по отношение на самите тях или на други служители. Освен това въпросникът приканва служителите да представят всякакви показания или доказателства в подкрепа на отговорите си. От 24-те служители, на които е изпратен въпросникът, отговарят 18.
- 24 Едновременно с това след годишната ѝ оценка за 2012 г., в която цялостните ѝ резултати отново са сметнати за недостатъчни, с писмо от 20 март 2013 г. KF, от една страна, оспорва тази оценка, а от друга страна, иска от директора на SATCEN да вземе необходимите мерки, за да се преустанови тормозът, на който тя смята, че е подложена.
- 25 На 2 юли същата година заместник-директорът на SATCEN приключва своето разследване, като заключава, че деянията, в които KF е обвинена, са доказани. Според изготвения от него доклад от разследването поведението на заинтересованата „съзнателно, многократно, постоянно или системно е има[ло] за цел да дискредитира или подцени засегнатите лица“ и „тъй като това поведение на [KF] е потвърдено, предвид неговото естество, честота и ефект върху някои членове на персонала то представлява психически тормоз“.
- 26 На следващия ден с имейл, към който е приложен докладът от разследването на заместник-директора, но не и приложенията към него, директорът на SATCEN уведомява KF за заключенията от доклада. В същия имейл заинтересованата е поканена на разговор на 5 юли 2013 г., за да продължи производството, предвидено в член 2 от приложение IX към Правилника за персонала на SATCEN.
- 27 С решение от 5 юли 2013 г. директорът на SATCEN отбелязва, че след приключване на разследването, извършено от заместник-директора, последният е стигнал до извода, че поведението, в което е обвинена KF, е потвърдено и че то представлява психически тормоз. Въз основа на този извод и след като изслушва KF в същия ден, той решава, от една страна, да образува дисциплинарно производство по отношение на заинтересованата (наричано по-нататък „решението за образуване на дисциплинарно производство“) и от друга страна, да я отстрани временно от длъжност, като запази трудовото ѝ възнаграждение (наричано по-долу „решението за временно отстраняване от длъжност“).
- 28 На 23 август 2013 г. директорът на SATCEN взема решение относно състава на дисциплинарната комисия и уведомява за това KF.
- 29 На 28 август 2013 г. KF подава жалба по административен ред до директора на SATCEN по-специално срещу решението за образуване на дисциплинарно производство, решението за временно отстраняване от длъжност и решението, с което той мълчаливо отхвърлил искането ѝ за съдействие във връзка с психическия тормоз, на който според нея тя е жертва. С решението от 4 октомври 2013 г. директорът отхвърля подадената по административен ред жалба в нейната цялост. На 2 декември същата година KF обжалва това решение пред комисията по жалбите.
- 30 На 11 септември 2013 г. съставът на дисциплинарната комисия е окончателно определен.

- 31 На 25 октомври 2013 г. директорът на SATCEN сезира дисциплинарната комисия с доклад, който е изпратен и на KF в съответствие с член 10 от приложение IX към Правилника за персонала на SATCEN.
- 32 С писмо от 28 ноември 2013 г. председателят на дисциплинарната комисия уведомява KF, че на 13 или 14 януари 2014 г. тя ще бъде изслушана от дисциплинарната комисия. В същото писмо той иска от нея да изпрати на дисциплинарната комисия писмените си обяснения най-малко една седмица преди да се проведе изслушването. Тъй като искането на KF изслушването ѝ да бъде отложено поради краткия срок, който ѝ е определен, е отхвърлено, заинтересованата представя писмените си обяснения на 21 декември 2013 г.
- 33 След изслушването, проведено в крайна сметка на 13 януари 2014 г., дисциплинарната комисия издава мотивирано становище на 4 февруари същата година, в което, от една страна, приема единодушно, че KF не е изпълнила своите професионални задължения, и от друга страна, препоръчва тя да бъде понижена с най-малко две степени, за да не заема вече длъжност с ръководни функции.
- 34 След като изслушва KF на 25 февруари 2014 г., с решение от 28 февруари същата година директорът на SATCEN я освобождава от длъжност на дисциплинарно основание (наричано по-нататък „решението за освобождаване от длъжност“), което решение трябва да влезе в сила в срок от един месец, считано от приемането му.
- 35 На 17 април 2014 г. KF подава жалба по административен ред срещу решението за освобождаване от длъжност, която е отхвърлена с решение на директора на SATCEN от 4 юни същата година. На 12 юни 2014 г. KF обжалва решението за освобождаване от длъжност пред комисията по жалбите.
- 36 С решение от 26 януари 2015 г. (наричано по-нататък „решението на комисията по жалбите“), за което KF е уведомена на 23 март същата година, комисията по жалбите, от една страна, отхвърля исканията на KF за отмяна на решението за образуване на дисциплинарно производство и на решението за временно отстраняване от длъжност, предявени от нея в жалбата ѝ от 2 декември 2013 г., както е посочено в точка 29 от настоящото решение, а от друга страна, отхвърля всички основания, изтъкнати от заинтересованата срещу решението за освобождаване от длъжност, като същевременно частично отменя посоченото решение, доколкото датата на влизането му в сила е погрешно посочена.

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

- 37 На 28 май 2015 г. KF подава жалба в секретариата на Общия съд с предмет, от една страна, искане на основание член 263 ДФЕС за отмяна на твърдяното мълчаливо решение за отхвърляне на искането ѝ за съдействие, на решението за образуване на дисциплинарно производство, на решението за временното отстраняване от длъжност, на решението за освобождаване от длъжност, на решението, с което се отхвърля подадената от нея жалба по административен ред срещу твърдяното мълчаливо решение за отхвърляне на искането ѝ за съдействие, и на решението на комисията по жалбите (наричани по-нататък „спорните решения“) и от друга страна, искане на основание член 268 ДФЕС да се осъди SATCEN да ѝ изплати сума, съответстваща на неполучените възнаграждения, за поправяне на имуществените вреди, които е претърпяла, и сумата от 500 000 EUR, за поправяне на неимуществените вреди, които също е претърпяла.
- 38 В подкрепа на жалбата си KF изтъква по-специално, най-напред, че на основание член 263 ДФЕС решенията на органите на SATCEN трябва да могат да бъдат предмет на контрол за законосъобразност от страна на Общия съд, тъй като според нея става въпрос за актове на

управление на персонала, издадени от служба или агенция на Съюза, и че в противен случай спрямо тях не би бил упражнен съдебен контрол, в нарушение на основните принципи на Съюза, тъй като контролът, упражняван от комисията по жалбите, всъщност не може да бъде приравнен на съдебен контрол.

- 39 По-нататък, в подкрепа на исканията си за отмяна на решението, с което се отхвърля искането ѝ за съдействие, на решението за образуване на дисциплинарно производство, на решението за временно отстраняване от длъжност и на решението за освобождаването от длъжност KF изтъква основания, изведени по-специално от нарушения на принципа на добрата администрация, на принципа за безпристрастност и на принципа за спазване на правото на защита.
- 40 Накрая, в подкрепа на исканията си за отмяна на решението на комисията по жалбите KF изтъква нарушаване на правото ѝ на ефективни правни средства за защита, в частност заради състава на комисията по жалбите, който не отговарял на критериите за независим и безпристрастен съд. Освен това на основание член 277 ДФЕС тя повдига възражение за незаконосъобразност на член 28, параграф 6 от Правилника за персонала на SATCEN, тъй като по същество според тази разпоредба комисията по жалбите е единствената инстанция, която упражнява контрол за законосъобразност върху решенията на директора на SATCEN, изключвайки по този начин възможността върху тези решения да бъде упражнен съдебен контрол.
- 41 С обжалваното съдебно решение Общият съд частично уважава жалбата, с която е сезиран от KF, доколкото отменя решението за временно отстраняване от длъжност, решението за освобождаване от длъжност и решението на комисията по жалбите и доколкото осъжда SATCEN да изплати на KF сумата от 10 000 EUR за поправяне на претърпените от нея неимуществени вреди, но я отхвърля в останалата ѝ част.

Искания на страните

- 42 По същество SATCEN иска от Съда:
- да отмени обжалваното съдебно решение,
 - да отхвърли подадената от KF жалба,
 - да осъди KF да заплати съдебните разноски.
- 43 По същество Съветът иска от Съда:
- да отмени обжалваното съдебно решение,
 - да отхвърли подадената от KF жалба,
 - да се произнесе по съдебните разноски в съответствие с Процедурния правилник на Съда.
- 44 KF иска от Съда:
- да отхвърли подадената до него жалба,
 - да осъди SATCEN да заплати съдебните разноски.

По жалбата

- 45 В подкрепа на жалбата си SATCEN изтъква четири основания, изведени, първото, от липсата на компетентност на Общия съд да разгледа жалбата в първоинстанционното производство, второто, от недопустимостта на тази жалба, третото, от изопачаване на фактите и четвъртото, от нарушение на принципа на добра администрация и на принципа на спазване на правото на защита.

По първото и второто основание

Доводи на страните

- 46 С първото основание за обжалване, което се състои от три части, SATCEN упреква Общия съд, че се е обявил за компетентен да разгледа подадената от KF жалба.
- 47 В рамките на първата част от първото основание SATCEN твърди, най-напред, че съгласно принципа на предоставената компетентност, закрепен в член 5 ДЕС, компетентността на съда на Съюза предполага тя да е изрично предвидена в разпоредба. Случаят обаче не бил такъв.
- 48 По-нататък, от решение от 12 ноември 2015 г., *Elitaliana/Eulex Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2015:753), следвало, че съдът на Съюза не е „автоматично“ компетентен, когато разглежданото решение не ангажира средства от бюджета на Съюза. Бюджетът на SATCEN обаче се състоял от вноски на държавите членки.
- 49 Накрая, в точка 107 от обжалваното съдебно решение Общият съд допуснал грешка при прилагане на правото, като приел, че член 263, пета алинея ДФЕС не позволява на Съвета да изключи от компетентността на съда на Съюза, какъвто е случаят с член 28, параграф 6 от Правилника за персонала на SATCEN, споровете, които включват орган или служба и агенция на Съюза.
- 50 С втората част от първото основание SATCEN твърди, че Общият съд е нарушил принципа на равно третиране, като е наложил по същество една и съща съдебна защита за длъжностните лица и служителите, посочени в член 270 ДФЕС, от една страна, и договорно наетите от SATCEN служители, от друга, при положение че тези две категории персонал на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза се намирали в коренно различно положение. Във всеки случай принципът на равно третиране следвало да се прилага само към идентични положения, а не към сходни положения, на които Общият съд неправилно се позовавал.
- 51 Така, от принципа на равно третиране не следвало, че всички видове персонал на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза следва да разполагат с едни и същи способности за защита при спор с техния работодател. По-специално служителите, наети на място от институциите на Съюза, и някои договорно наети служители, чийто договор предвижда арбитражна клауза, предоставяща компетентност в полза на националните юрисдикции, не могли да сезират съда на Съюза.
- 52 Следователно, противно на постановеното от Общия съд в точка 96 от обжалваното съдебно решение, съдебната практика, установена с решение от 19 юли 2016 г., *Н/Съвет и др.* (C-455/14 P, EU:C:2016:569), не можела да се приложи по аналогия в случая, тъй като KF не била нито командирован от държава членка служител, нито командирован от институция на Съюза служител, а договорно нает от SATCEN служител. Предвид статута си KF не можела да се сравнява със служител, командирован от институция на Съюза.

- 53 В рамките на третата част от първото основание SATCEN твърди, че във всеки случай Общият съд не може да се обяви за компетентен да разгледа жалбата в първоинстанционното производство единствено въз основа на принцип като принципа на равно третиране. Всъщност споровете от договорен характер като разглежданите в случая попадали в компетентността на съда на Съюза само при наличие на арбитражна клауза, която изрично предвижда такава компетентност в приложение на член 272 ДФЕС. В случая обаче не била предвидена никаква арбитражна клауза, която да предоставя компетентност на съда на Съюза.
- 54 С второто основание за обжалване SATCEN оспорва извода на Общия съд, че членове 263 ДФЕС и 268 ДФЕС му предоставят правното основание да приеме, че подадената от KF жалба е допустима. Като се позовава изключително на прилагането по аналогия на решение от 19 юли 2016 г., Н/Съвет и др. (C-455/14 P, EU:C:2016:569), за да стигне до този извод, Общият съд не изпълнил задължението си за мотивиране и във всички случаи допуснал грешка при прилагане на правото.
- 55 Общият съд по-специално пропуснал да обясни до каква степен прилагане по аналогия на това решение би позволило подадената от KF жалба да се приеме за допустима, тъй като качеството ѝ на служител на SATCEN било пречка тя да бъде квалифицирана като „трета страна“ по смисъла на съдебната практика по отношение на SATCEN. Всъщност за разлика от обстоятелствата, разглеждани в делото, по което е постановено посоченото решение, KF не била командирована в SATCEN.
- 56 Съветът подкрепя доводите на SATCEN.
- 57 KF оспорва доводите на SATCEN.

Съображения на Съда

- 58 На първо място, що се отнася до доводите, изтъкнати в рамките на първата част от първото основание за обжалване, че в точка 107 от обжалваното съдебно решение Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като приел, че член 263, пета алинея ДФЕС не позволява на Съвета да изключи от компетентността на съда на Съюза, както е случая с член 28, параграф 6 от Правилника за персонала на SATCEN, споровете, които включват орган или служба и агенция на Съюза, следва да се припомни, че както следва от член 2 ДЕС, Съюзът се основава по-конкретно на ценностите на равенството и на правовата държава. Самото наличие обаче на ефективен съдебен контрол, чието предназначение е да гарантира спазването на разпоредбите от правото на Съюза, е неделимо свързано със съществуването на правовата държава (вж. решение от 19 юли 2016 г., Н/Съвет и др., C-455/14 P, EU:C:2016:569, т. 41).
- 59 Член 19 ДЕС, който конкретизира правовата държава като ценност, утвърдена с член 2 ДЕС, възлага на националните юрисдикции и на Съда задачата да гарантират пълното прилагане на правото на Съюза във всички държави членки, както и ефективната съдебна защита на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, като Съдът има изключителна компетентност относно окончателното тълкуване на това право (становище 1/17 от 30 април 2019 г., EU:C:2019:341, т. 111 и решение от 19 ноември 2019 г., А. К. и др. (Независимост на дисциплинарната колегия на Върховния съд, C-585/18, C-624/18 и C-625/18,, EU:C:2019:982, т. 167).
- 60 Съдебната система на Съюза се състои от завършена система от правни средства за защита и производства, предназначена да гарантира контрола за законосъобразност на актовете на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза (вж. в този смисъл становище 1/09 от 8 март 2011 г., EU:C:2011:123, т. 70).

- 61 Функциите, предоставени съответно на националните юрисдикции и на Съда, са от основно значение за запазването на самото естество на установеното с Договорите право (становище 1/09 от 8 март 2011 г., EU:C:2011:123, т. 85).
- 62 От това следва, че макар в случая посочените в член 263, пета алинея ДФЕС „специфични условия и правила“ действително да позволяват институция, орган, служба или агенция на Съюза да установи вътрешни условия и правила, които предхождат съдебното обжалване и които уреждат по-специално функционирането на механизъм за самоконтрол или развитието на производство за решаване на спора по взаимно съгласие, както приема Общият съд в точка 107 от обжалваното съдебно решение, тези условия и правила не могат — противно на твърдяното от SATCEN — да бъдат тълкувани в смисъл, че разрешават на институция на Съюза да избегне компетентността както на юрисдикциите на държавите членки, така и на съда на Съюза при спорове, които включват тълкуването или прилагането на правото на Съюза.
- 63 От точка 1 от приложение X към Правилника за персонала на SATCEN обаче следва, че комисията по жалбите трябва да прилага и тълкува този правилник за персонала, който е приет с решение на Съвета и следователно съдържа разпоредби на правото на Съюза. Освен това съгласно член 28, параграф 6, второ изречение от посочения правилник за персонала решенията на тази комисия „не могат да [се] обжалват“.
- 64 Ето защо, без да е необходимо да се определя дали посочената комисия отговаря или не на критериите за юрисдикция, следва да се констатира, че предоставянето ѝ на изключителна компетентност да тълкува и прилага Правилника за персонала на SATCEN, както е предвидена в член 28, параграф 6, второ изречение от същия правилник за персонала, във всички случаи противоречи на съдебната практика, припомнена в точки 58—61 от настоящото решение.
- 65 От това следва, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, когато в точка 107 от обжалваното съдебно решение е приел, че член 263, пета алинея ДФЕС не може да се тълкува в смисъл, че позволява на Съвета да приеме разпоредба като тази на член 28, параграф 6, второ изречение от Правилника за персонала на SATCEN.
- 66 Следва да се добави, че несъмнено, когато става въпрос, както в случая, за разпоредби относно ОВППС, както и за актовете, приети въз основа на тези разпоредби, следва да се припомни, че член 24, параграф 1, втора алинея, последно изречение ДЕС и член 275, първа алинея ДФЕС въвеждат изключение от правилото за общата компетентност, която член 19 ДЕС предоставя на Съда, за да осигурява спазването на правото при тълкуването и прилагането на Договорите. Тези разпоредби обаче трябва да се тълкуват ограничително, а обхватът на изключението, което въвеждат, не може да изключи компетентността на съда на Съюза да осъществява контрол за законосъобразност върху актовете за управление на персонала, каквито са спорните решения, както Общият съд правилно е приел в точка 96 от обжалваното съдебно решение, което освен това не се оспорва от SATCEN (вж. в този смисъл решение от 19 юли 2016 г., Н/Съвет и др., C-455/14 P, EU:C:2016:569, т. 39, 40, 54 и 55).
- 67 На второ място, доколкото с различни доводи, спадащи към първата част от първото основание и към второто основание, SATCEN упреква Общия съд за това, че в обжалваното съдебно решение е приел, че в случая условията за прилагане на член 263 ДФЕС са изпълнени, следва да се припомни, че от член 263, първа алинея ДФЕС следва, че Съдът осъществява контрол относно законосъобразността на актовете, издадени от институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, предназначени да произвеждат правно действие по отношение на трети страни.
- 68 Жалбата за отмяна цели да осигури спазването на правото при тълкуването и прилагането на Договора за функционирането на Европейския съюз и при това положение би било в противоречие с тази цел условията за допустимост на жалбата да се тълкуват дотолкова

ограничително, че техният обхват да се сведе само до категориите актове, посочени в член 288 ДФЕС (вж. решение от 9 септември 2015 г., *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirurgiko Kentro*/Комисия, C-506/13 P, EU:C:2015:562, т. 17 и цитираната съдебна практика).

- 69 Следователно актовете, които могат да бъдат предмет на жалба за отмяна, са всички приети от институциите, органите или службите и агенциите актове, независимо от техния характер или форма, чиято цел е да породят задължително правно действие, което може да засегне интересите на жалбоподателя, като измени съществено неговото правно положение (вж. в този смисъл решения от 9 декември 2014 г., *Schönberger*/Парламент, C-261/13 P, EU:C:2014:2423, т. 13 и от 9 септември 2015 г., *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirurgiko Kentro*/Комисия, C-506/13 P, EU:C:2015:562, т. 16).
- 70 От добре установена съдебна практика относно допустимостта на жалбите за отмяна следва също, че за квалифицирането на обжалваните актове е уместно придържане към самата им същност, както и към намерението на техните автори. В това отношение обжалваеми актове по принцип представляват мерките, които определят окончателно становището на институция, орган, служба или агенция на Съюза в края на дадена административна процедура и целят да произведат задължителни правни последици, които могат да засегнат интересите на жалбоподателя, с изключение по-специално на междинните мерки, чиято цел е да подготвят окончателното решение, но нямат такива последици, както и актове, които изцяло потвърждават предходен акт, необжалван в сроковете (вж. решение от 26 януари 2010 г., *Internationaler Hilfsfonds*/Комисия, C-362/08 P, EU:C:2010:40, т. 52).
- 71 В случая е безспорно, че в края на административните производства всички спорни решения определят окончателно позицията на SATCEN. От друга страна, както от самата им същност, така и от намерението на техните автори следва, че те целят да произведат задължително правно действие, което може да засегне интересите на KF, като изменят съществено правното ѝ положение.
- 72 При тези условия следва да се приеме, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че тези решения отговарят на необходимите условия, за да се разглеждат като обжалваеми актове по смисъла на член 263 ДФЕС.
- 73 По-специално, както посочва генералният адвокат в точки 110 и 111 от заключението си, ако член 263, първа алинея ДФЕС ограничава компетентността на Съда до актовете, които произвеждат правно действие по отношение на „трети страни“, според постоянната съдебна практика този израз цели да изключи актовете, които не са увреждащи, доколкото са свързани изключително с вътрешната организация на администрацията и произвеждат правно действие само в тази вътрешна област, без да създават никакво право или задължение за трети страни (вж. в този смисъл решения от 25 февруари 1988 г., *Les Verts*/Парламент, 190/84, EU:C:1988:94, т. 8, от 6 април 2000 г., *Испания/Комисия*, C-443/97, EU:C:2000:190, т. 28 и от 2 октомври 2018 г., *Франция/Парламент (Упражняване на бюджетното правомощие)*, C-73/17, EU:C:2018:787, т. 15).
- 74 Макар обаче спорните решения безспорно да се отнасят до вътрешната организация на SATCEN, това не променя факта, че тези решения са актове, които са адресирани до KF по смисъла на член 263, четвърта алинея ДФЕС и които я увреждат по смисъла на съдебната практика, припомнена в точки 69, 70 и 73 от настоящото решение.
- 75 Освен това, при положение че посочените решения се отнасят до взаимните задължения, породени от сключването на трудовия договор между SATCEN и KF, и водят до прекратяване на обвързващото ги договорно правоотношение, не може да се приеме, че настоящият спор не противопоставя SATCEN на „трета страна“ по смисъла на член 263, първа алинея ДФЕС.

- 76 От друга страна, не се оспорва, както следва от точка 122 от обжалваното съдебно решение, че член 270 ДФЕС не е приложим към положението на KF, тъй като нито Решение 2014/401, нито Правилникът за персонала на SATCEN предвиждат прилагането на Правилника за длъжностните лица и на условията за работа на другите служители на Съюза.
- 77 От това следва, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, когато в точка 123 от обжалваното съдебно решение по същество е приел, че трудовото правоотношение между KF и SATCEN не изключва настоящия спор от приложното поле на член 263, първа алинея ДФЕС.
- 78 На трето място, що се отнася до довода на SATCEN, основан на договорния характер на отношенията му с KF, според добре установената съдебна практика, когато правното положение на жалбоподателя се вписва в рамките на договорни отношения, чийто правен режим е уреден от закона, посочен от договарящите страни, компетентността за тълкуване и прилагане на разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС от съда на Съюза по жалба за отмяна не се прилага, тъй като по принцип и в съответствие с член 274 ДФЕС подобно положение е от компетентността на националните юрисдикции. Следователно при наличието на договор, който обвързва жалбоподателя и една от институциите, един от органите или една от службите и агенциите на Съюза, съдът на Съюза може да бъде сезиран с жалба на основание член 263 ДФЕС само ако обжалваният акт цели да произведе обвързващи правни последици, излизащи извън обвързващото страните договорно правоотношение, които предполагат упражняването на публичноправни властнически правомощия, възложени на договарящата институция, договарящия орган или договарящата служба и агенция в качеството ѝ/му на административен орган (вж. в този смисъл решения от 9 септември 2015 г., *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Комисия, C-506/13 P*, EU:C:2015:562, т. 18 и 20 и от 28 февруари 2019 г., *Alfamicro/Комисия, C-14/18 P*, EU:C:2019:159, т. 48 и 50).
- 79 Всъщност, ако съдът на Съюза приеме, че е компетентен да се произнася по спорове за отмяната на актове, които са част от чисто договорни отношения, той би рискувал не само да изпразни от смисъл член 272 ДФЕС, съгласно който арбитражна клауза може да възлага на Съюза правораздавателна компетентност, но освен това, в случай че договорът не съдържа подобна клауза, да разшири правораздавателната си компетентност отвъд границите, установени в член 274 ДФЕС, който възлага на националните юрисдикции обща компетентност по спорове, по които Съюзът е страна (решения от 9 септември 2015 г., *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Комисия, C-506/13 P*, EU:C:2015:562, т. 19 и от 28 февруари 2019 г., *Alfamicro/Комисия, C-14/18 P*, EU:C:2019:159, т. 49 и цитираната съдебна практика).
- 80 Отказът на съда на Съюза да упражни предоставените му от член 263 ДФЕС правомощия, когато правното положение на жалбоподателя се вписва в рамките на договорни отношения, има за цел да осигури съгласувано тълкуване на членове 263, 272 и 274 ДФЕС и следователно да запази съгласуваността на правораздавателната система на Съюза, която се състои, както бе припомнено в точка 60 от настоящото решение, от завършена система от правни средства за защита и производства и е предназначена да гарантира, че се упражнява контрол за законосъобразност върху актовете на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.
- 81 По същия начин в контекста на споровете за извъндоговорната отговорност на Съюза Съдът е постановил, че за да се определи коя юрисдикция е компетентна да разгледа конкретен иск за вреди срещу Съюза, трябва да се провери дали искът е насочен към договорната или извъндоговорната отговорност на Съюза и че самото позоваване на норми, които в случая не са договорни, но с които страните са длъжни да се съобразяват, не може да промени договорния характер на спора и да го изведе извън правомощията на компетентната юрисдикция. Ако това не беше така, естеството на спора и съответно компетентната юрисдикция щяха да могат свободно да се променят в зависимост от нормите, на които страните се позовават, което би

противоречало на правилата за материалната компетентност на отделните юрисдикции (решение от 18 април 2013 г., Комисия/Systran и Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, т. 61 и 65).

- 82 Понятието за „извъндоговорна отговорност на Съюза“ по смисъла на член 268 ДФЕС и член 340, втора алинея ДФЕС, което има самостоятелно значение, по принцип следва да се тълкува в светлината на целта, която преследва, а именно дали позволява компетентността да бъде разпределена между съда на Съюза и националните юрисдикции (вж. в този смисъл решение от 18 април 2013 г., Комисия/Systran и Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, т. 62).
- 83 В случая обаче следва да се посочи, както следва от точка 62 по-горе, че член 28, параграф 6, второ изречение от Правилника за персонала на SATCEN изрично изключва всякакъв съдебен контрол, упражняван от националните юрисдикции или от съда на Съюза, върху решенията на комисията по жалбите, а следователно и върху решенията на директора на SATCEN, които са предмет на решенията на комисията по жалбите.
- 84 Следователно в този смисъл отказът на Съда и Общия съд да упражнят правомощията, предоставени им с членове 263 ДФЕС и 268 ДФЕС, би довел, както отбелязва генералният адвокат в точка 112 от заключението си, до това такива решения да не подлежат на никакъв съдебен контрол, независимо дали той се упражнява от съда на Съюза, или от националните юрисдикции, без този отказ да е обоснован от загрижеността да се спази предвиденото в Договора за функционирането на ЕС разпределение на правомощията между съда на Съюза и националните юрисдикции.
- 85 При тези условия обаче Съдът и Общият съд трябва да упражнят предоставените им от Договора за функционирането на ЕС правомощия, за да осигурят ефективен съдебен контрол по смисъла на съдебната практика, припомнена в точки 58—61 от настоящото решение.
- 86 От това следва, че противно на твърдяното от SATCEN, Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точка 132 от обжалваното съдебно решение е приел, че въпреки съществуващите договорни отношения между SATCEN и KF, той е компетентен да разгледа спора на основание членове 263 ДФЕС и 268 ДФЕС.
- 87 На четвърто място, с оглед на съображенията, изложени в точки 65—86 от настоящото решение, изтъкнатите от SATCEN доводи в рамките на първата част от първото основание, изведени от неспазване на принципа на предоставената компетентност, закрепен в член 5 ДЕС, както и от неангажирането на средства от бюджета на Съюза, също трябва да се отхвърлят като неоснователни.
- 88 На пето място, що се отнася до доводите, изтъкнати от SATCEN в рамките на втората и третата част от първото основание, както и на второто основание, а именно че Общият съд не е спазил принципа на равно третиране, най-напред следва да се отбележи, че оплакването, според което Общият съд неправилно се е обявил за компетентен единствено въз основа на този принцип, произтича от неправилен прочит на обжалваното съдебно решение.
- 89 Всъщност, макар Общият съд действително да е посочил въпросния принцип в рамките на развитите от него мотиви, това не променя факта, че от точки 99, 103 и 120 от обжалваното съдебно решение недвусмислено следва, че Общият съд се е обявил за компетентен да разгледа подадената от KF жалба въз основа на членове 263 ДФЕС и 268 ДФЕС.
- 90 По-нататък, следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика принципът на равно третиране изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако такова третиране не е обективно обосновано (решение от 3 декември 2019 г., Чешка република/Парламент и Съвет, C-482/17, EU:C:2019:1035, т. 164).

- 91 Следователно SATCEN не може повече да твърди, че този принцип се прилага само към идентични положения.
- 92 Накрая, що се отнася до сравнението между положението на договорно наетите от SATCEN служители, каквато е KF, от една страна, и това на експертите, длъжностните лица и служителите, командирвани от държавите членки или от Съюза, от друга страна, следва да се отбележи, че в точки 95—98 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че настоящият спор прилича на споровете, които противопоставят институция, орган, служба или агенция на Съюза извън рамките на ОВППС на един от нейните/неговите длъжностни лица или служители, и че не може да се приеме, че изключението от компетентността на съда на Съюза, предвидено в член 24, параграф 1, втора алинея, последно изречение ДЕС и в член 275, първа алинея ДФЕС, което следва да се тълкува стеснително, се простира дотам, че да изключи компетентността на съда на Съюза да упражни контрол за законосъобразност върху актове като спорните решения.
- 93 В това отношение следва да се отбележи, както следва от преценката в точки 71, 72, 74—77 и 86 от настоящото решение, че тези положения са напълно сходни едно с друго.
- 94 Освен това отново правилно в точки 102 и 103 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че макар първоначално SATCEN да е свързан със ЗЕС, който е международна междуправителствена организация, в миналото да е означавало, че положението на персонала на SATCEN не е могло да бъде приравнено на това на служителите на Европейската общност, след влизането в сила на Договора от Лисабон на 1 декември 2009 г. това вече не е така, тъй като споровете между SATCEN и неговия персонал след тази дата се явяват положение, сходно с това на споровете между служителите на Съюза и техния работодател.
- 95 Следователно Общият съд не е нарушил принципа на равно третиране, като е приел, че е компетентен да упражни контрол за законосъобразност върху актове за управление на персонала, каквито са спорните решения.
- 96 На шесто и последно място, що се отнася до твърдяната липса на мотиви в обжалваното съдебно решение, изтъкната в рамките на второто основание, достатъчно е да се припомни, че според постоянната съдебна практика задължението за излагане на мотиви не налага на Общия съд да направи изложение, което да следва изчерпателно и едно по едно всички разсъждения на страните по спора, като по този начин мотивите на Общия съд могат да бъдат имплицитни, при условие че позволяват на заинтересованите лица да се запознаят с причините, поради които Общият съд не е приел доводите им, а на Съда — да разполага с достатъчно данни, за да упражни своя контрол (решение от 9 март 2017 г., *Ellinikos Chrysos/Комисия*, C-100/16 P, EU:C:2017:194, т. 32).
- 97 В случая мотивите в точки 80—114, 119—123 и 125—131 от обжалваното съдебно решение позволяват на SATCEN да разбере причините, поради които Общият съд е отхвърлил доводите му, изведени както от липсата на компетентност на Общия съд да разгледа първоинстанционната жалба, така и от недопустимостта на тази жалба, а на Съда — да упражни своя контрол.
- 98 С оглед на изложените по-горе съображения първото и второто основание трябва да се отхвърлят по същество.

По третото основание

Доводи на страните

- 99 SATCEN упреква Общия съд, че е изопачил фактите, като е приел, че използването на въпросника с няколко възможни отговора в рамките на административно разследване представлява явно неподходящ способ за установяване на фактите и за да се оцени поведението на КФ, при положение че двустранни разговори могли да представляват по-подходящо средство в това отношение. Всъщност попълнилият този въпросник лица вече били изслушани в периода между януари и февруари 2013 г. в хода на друго разследване за атмосферата и междуличностните взаимоотношения в SATCEN. Освен това в хода на самото административно разследване били проведени и двустранни разговори.
- 100 Общият съд изопачил фактите и като приел, че решенията се основават само на обвинения, определящи общи категории поведение, без да е установено наличието на конкретно събитие или поведение, което може да се квалифицира като „тормоз“. Всъщност към доклада от разследването от 2 юли 2013 г. били приложени писмени и подробни свидетелски показания. Тези свидетелски показания обаче не били взети предвид от Общия съд, така че той не съобразил всички документи, на които се позовавал заместник-директорът на SATCEN, за да стигне до изводите си.
- 101 Съветът подкрепя доводите на SATCEN.
- 102 КФ оспорва доводите на SATCEN.

Съображения на Съда

- 103 В съответствие с постоянната практика на Съда, от член 256, параграф 1, втора алинея ДФЕС и от член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз следва, че единствено Общият съд е компетентен, от една страна, да установява фактите, освен в случаите, когато неточността на фактическите му констатации следва от представените пред него материали по делото, и от друга страна, да преценява тези факти (решение от 8 март 2016 г., Гърция/Комисия, C-431/14 P, EU:C:2016:145, т. 30 и цитираната съдебна практика).
- 104 Следователно освен в случай на изопачаване на представените пред Общия съд доказателства, преценката на фактите не представлява правен въпрос, който в това си качество подлежи на контрол от Съда (решение от 8 март 2016 г., Гърция/Комисия, C-431/14 P, EU:C:2016:145, т. 31 и цитираната съдебна практика).
- 105 Когато твърди, че Общият съд е изопачил доказателства, жалбоподателят трябва в приложение на член 256 ДФЕС, член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз и член 168, параграф 1, буква г) от Процедурния правилник на Съда да посочи кои точно доказателства са изопачени от Общия съд и да докаже грешките в преценката, които според него са довели до изопачаването. Освен това според постоянната практика на Съда изопачаването трябва ясно да личи от доказателствата по делото, без да е необходимо да се прибегва до нова преценка на фактическите обстоятелства и на доказателствата (решение от 8 март 2016 г., Гърция/Комисия, C-431/14 P, EU:C:2016:145, т. 32 и цитираната съдебна практика).
- 106 В случая следва да се припомни, че противно на твърдяното от SATCEN, докладът от разследването от 2 юли 2013 г. не съдържа никакво приложение, съдържащо отговорите на изслушаните лица, нито други доказателства, като тези отговори и доказателства са приложени само към доклада, с който на 25 октомври същата година е сезирана дисциплинарната комисия.

- 107 Що се отнася до съдържанието на този доклад от разследването, от него изрично и недвусмислено следва, най-напред, че резултатът от проведените между януари и февруари 2013 г. изслушвания несъмнено е допринесъл за започването на административното разследване, но че те не са били част от това разследване, след това, че посоченият доклад от разследването се основава изключително на писмените свидетелски показания, подписани от лицата, които са били разпитани посредством въпросник с няколко възможни отговора, и накрая, че изводите от същия доклад от разследването се основават единствено на съображения, свързани с общи категории поведение, приписано на KF в този въпросник, без да се посочват конкретни доказателства, които произтичат от отговорите на служителите на двата открити въпроса в посочения въпросник, както е констатирал Общият съд в точка 204 от обжалваното съдебно решение.
- 108 Освен това от точки 200—206 от обжалваното съдебно решение следва, че Общият съд не е игнорирал, както твърди SATCEN, подробните отговори, дадени от така изслушаните лица, а е санкционирал административното разследване поради неподходящия, както той констатира, характер на въпросника с няколко възможни отговора, което според него трябва непременно да отразява и съдържанието на отговорите на изслушаните лица на отворените въпроси в този въпросник.
- 109 Следователно, тъй като от преписката по делото не следва явно каквото и да е изопачаване, третото основание трябва да се отхвърли по същество.

По четвъртото основание

Доводи на страните

- 110 SATCEN поддържа най-напред, че правото на лицето, срещу което се води административно разследване за психически тормоз, да изрази становището си преди приключването на това разследване, може да бъде ограничено, за да се защитят интересите на трети замесени лица, по-специално за да се избегнат възможни ответни мерки. В случая обаче ограничаването на това право било необходимо по-специално с оглед на големия брой оплаквания и малкия размер на SATCEN. Във всеки случай различните предварителни разговори, по-специално проведените в рамките на годишните оценки, по повод на които KF е имала възможност да изрази становището си, трябвало да се смятат за достатъчни, за да се гарантира правото на изслушване на заинтересованото лице.
- 111 По-нататък, нито от Правилника за персонала на SATCEN, нито от съдебната практика следвало, че трябва да се спазва точен срок между поканата за разговор, който трябва да се проведе преди образуването на дисциплинарно производство, и провеждането на този разговор. Във всеки случай срокът, предоставен на KF, за да се подготви за посочения разговор, трябвало да се преценява с оглед на принципа на пропорционалност, като се вземат предвид по-специално тежките деяния, в които се упреква заинтересованата, и произтичащата от тях неотложност. Освен това решението за образуване на дисциплинарно производство не представлявало увреждащ акт.
- 112 Накрая, според SATCEN поради широката свобода на преценка, с която разполага този център, при претеглянето на наличните интереси неговият директор има право да даде предимство на правата и интересите на лицата, подали оплаквания за тормоз, пред правото на KF да получи достъп до документите преди приемането на решението за образуване на дисциплинарно производство, тъй като рискът от възможни ответни мерки по отношение на тези лица бил прекалено висок и щял да продължи да съществува дори след приключването на проведеното административно разследване.

113 Съветът подкрепя доводите на SATCEN.

114 KF оспорва доводите на SATCEN.

Съображения на Съда

115 Член 41 от Хартата на основните права на Европейския съюз, озаглавен „Право на добра администрация“, предвижда в параграф 1, че всеки има право засягащите го въпроси да бъдат разглеждани от институциите, службите и агенциите на Съюза безпристрастно, справедливо и в разумен срок.

116 Член 41, параграф 2 от Хартата на основните права гласи, че правото на добра администрация включва по-специално, най-напред, правото на всяко лице да бъде изслушвано, преди срещу него да бъде предприета индивидуална мярка, която би имала неблагоприятни последици за него, след това, правото на достъп на всяко лице до документите, които се отнасят до него, като се зачитат легитимните интереси, свързани с поверителността и професионалната и служебна тайна, както и накрая, задължението на администрацията да мотивира своите решения.

117 По-конкретно, правото на изслушване гарантира на всяко лице възможността да изрази надлежно и ефективно становището си в хода на административното производство и преди приемането на всяко решение, което може да засегне неблагоприятно интересите му (решение от 4 април 2019 г., OZ/ЕИБ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, т. 53).

118 В това отношение от член 1, параграф 1 от приложение IX към Правилника за персонала на SATCEN следва, че във всеки случай в заключенията, изготвени при приключване на вътрешното разследване, съответният член на персонала не може да бъде посочван поименно, без да му е била дадена възможност да даде обяснения по отнасящите се до него факти.

119 От друга страна, съгласно член 2 от това приложение IX едва след като съответният член на персонала е бил уведомен за всички събрани доказателства и след като е бил изслушан, директорът на SATCEN може, въз основа на доклада от разследването по-специално, да вземе решение за евентуално образуване на дисциплинарно производство.

120 В случая следва, че заместник-директорът на SATCEN, преди да предаде препоръките си на директора на SATCEN, и във всички случаи директорът, преди да вземе решение, което има неблагоприятни последици за KF, са били длъжни да спазят правото на същата да бъде изслушана (вж. по аналогия решение от 4 април 2019 г., OZ/ЕИБ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, т. 56).

121 В частност, KF е имала право, преди да може да изрази надлежно своето становище, да разполага поне с резюме на изявленията на различните лица, които са били изслушани, доколкото тези изявления са били използвани от заместник-директора на SATCEN в неговия доклад от разследването за формулирането на препоръки до директора на SATCEN, въз основа на които последният е взел решение да образува дисциплинарно производство срещу KF, като предоставянето на това резюме трябва да се извърши при зачитане, ако е приложимо, на легитимните интереси, свързани с поверителността (вж. по аналогия решение от 4 април 2019 г., OZ/ЕИБ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, т. 57).

122 Освен това Съдът е имал възможността да уточни, че когато продължителността на производството не е определена в разпоредба на правото на Съюза, „разумният“ характер на срока, в който институцията, органът, службата или агенцията на Съюза приема съответния акт, трябва да се преценява в зависимост от обстоятелствата, присъщи на всяко дело, и

по-специално от значимостта на спора за заинтересованата страна, от сложността на делото и от поведението на присъстващите страни (вж. в този смисъл решение от 28 февруари 2013 г., Réexamen Arango Jaramillo и др./ЕИБ, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, т. 28).

- 123 Следователно, както отбелязва генералният адвокат в точки 154, 156 и 158 от заключението си, Общият съд не е допуснал никаква грешка при прилагане на правото, като в точки 216 и 219—223 от обжалваното съдебно решение е приел най-напред, че заместник-директорът на SATCEN и директорът на SATCEN е трябвало надлежно да изслушат KF, преди да бъдат приети както докладът от разследването, така и решението за образуване на дисциплинарно производство срещу нея, след това, че за тази цел те е трябвало да предоставят на заинтересованата фактите, които се отнасят до нея, както и да ѝ дадат разумен срок, за да подготви тя обясненията си, и накрая, че това предоставяне е трябвало да се извърши поне с резюме на изявленията на различните лица, които са били изслушани, което резюме е трябвало да се извърши при зачитане на легитимните интереси, свързани с поверителността на тези свидетелски показания.
- 124 Освен това, както бе припомнено в точка 104 от настоящото решение, освен в случай на изопачаване на представените пред Общия съд доказателства, преценката на фактите не представлява правен въпрос, който в това си качество подлежи на контрол от Съда. Тъй като SATCEN обаче не твърди, че е налице изопачаване на доказателства, неговите искания трябва да се отхвърлят като недопустими, доколкото изискват от Съда да извърши нова преценка на фактите, свързани с претеглянето на наличните интереси и с разумния характер на срока, предоставен на KF, за да се подготви тя за разговора с директора на SATCEN.
- 125 С оглед на изложените по-горе съображения четвъртото основание трябва да се отхвърли.
- 126 С оглед на всички изложените по-горе съображения жалбата трябва да се отхвърли.

По съдебните разноски

- 127 Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник, когато жалбата е неоснователна, Съдът се произнася по съдебните разноски.
- 128 В съответствие с член 138, параграф 1 от този процедурен правилник, приложим в производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.
- 129 По силата на член 184, параграф 4 от същия процедурен правилник, ако не е жалбоподател, встъпилата в първоинстанционното производство страна може да бъде осъдена да заплати съдебните разноски във връзка с производството по обжалване само ако е участвала в писмената или устната фаза на производството пред Съда. Когато такава страна участва в производството, Съдът може да реши тя да понесе направените от нея съдебни разноски.
- 130 След като SATCEN е загубил делото и KF е поискала той да бъде осъден да заплати съдебните разноски, SATCEN следва да бъде осъден да понесе, наред с направените от него съдебни разноски, и тези на KF.
- 131 Тъй като Съветът е участвал в производството пред Съда, следва да се постанови, че при обстоятелствата в случая той следва да понесе направените от него съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) Отхвърля жалбата.

- 2) **Осъжда Сателитния център на Европейския съюз (SATCEN) да понесе, наред с направените от него съдебни разноси, и тези на KF.**
- 3) **Съветът на Европейския съюз понася направените от него съдебни разноси.**

Подписи